

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	27718 Туризм
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	242 Туризм

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

01.12.2020 р.

Справа № 1018/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 24 "Сфера обслуговування" у складі:

Босовська Мирослава Великсівна – головуючий,

Антоненко Володимир Степанович,

Вікторія Яворська,

Горіна Ганна Олександрівна,

Дишкантюк Оксана Володимирівна,

Нос Аріна Олексіївна,

Ольшанська Олександра Володимирівна,

Опанащук Юрій Якович,

Пасєка Станіслава Раймондівна,

Труніна Ірина Михайлівна,

Чепурда Лариса Михайлівна,

за участі запрошених осіб:

Чентуков Юрій Ілліч - керівник ЗВО – представник ЗВО,

Балабаниць Анжеліка Володимирівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27718
Назва ОП	Туризм
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Особливість ОП, у тому що вона спрямована на підготовку не тільки фахівців для туристичного бізнесу, але і підготовку управлінських кадрів для органів державної влади та місцевого самоврядування з урахуванням направленості спеціальності

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Для систематичного перегляду та удосконалення ОП "Туризм" рекомендовано на постійній основі залучати здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, для цього рекомендовано розробити організаційний механізм їх залучення.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП та освітніх компонентів в цілому відповідає вимогам законодавства щодо підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 242 «Туризм». Частка вибіркового дисциплін складає 26,7% та усунути повтори дисциплін. Змістовне навантаження освітніх компонентів в основному забезпечує реалізацію ПРН ОП.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОП та освітніх компонентів в цілому відповідає предметній області підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 242 «Туризм». В ОП були враховані зауваження надані під час акредитаційної експертизи ОП 2019 р. (20.11.2019 по 22.11.2019р., А-19-0048-18, ID ОП у ЄДЕБО 26593428). Аналіз відомостей самооцінювання та результатів звіту ЕГ, дозволили встановити реалізацію заходів щодо їх усунення, а саме: накази ректора МДУ № 256 від 27.03.2020 р., № 257 від 27.03.2020 р., № 25 від 28.01.2020 р. „Про затвердження плану заходів щодо усунення недоліків, які були виявлені під час акредитації освітньої програми „Туризм”, №26 від 28.01.2020 р. „Про вдосконалення якості вищої освіти”, протокол засідання кафедри менеджменту № 2 від 02.09.2020 р. та ін. Для забезпечення ПРН та збільшення вибіркового компонентів ОП було розроблено та впроваджено в дію новий НП (НП 2020 р., протокол № 10 від 24.06.2020 р.). (ОДПП 1.1.1., ОДПП 1.2.1., ОДПП 1.2.3., ОДПП 1.2.4., ОДПП 1.2.5., ОДПП 1.2.7. Конкурентоспроможність глобальних компаній та ін.). Зміст освітніх компонентів в основному забезпечує реалізацію ПРН ОП. Разом з тим, для вдосконалення механізмів вибору ВК та розширення можливостей для формування індивідуальної траєкторії навчання рекомендується запровадити вибір здобувачами навчальних дисциплін з інших ОП

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст програми відповідає об'єкту вивчення ОП

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Для удосконалення Ок Оп та навчальний план доцільно доповнити ОК (навчальною дисципліною) – туризмологія.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Зважаючи на рекомендації акредитаційної експертизи ОП 2019 р, ВНЗ структура нової ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін та отримання здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Там діє Положення щодо політики розвитку soft skills, проводяться різноманітні наукові, виховні та культурно-масові заходи
<https://www.facebook.com/management.mdu> http://mdu.in.ua/news/konferencija_do_vsesvitnogo_dnja_turizmu
http://elf.mdu.in.ua/news/drugij_zlit/2020-05-29-30
<https://www.facebook.com/management.mdu/posts/118889736176308>

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Практика неформальної освіти потребує розширення.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Розширити міжнародну мобільність здобувачів ОП, на період карантину - інтернаціоналізація діяльності у межах існуючих міжнародних угод через використання дистанційних платформ

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

не застосовується

5.2 **Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

не застосовується

5.3 **Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Відсутні приклади вирішення конфліктних ситуацій чи оскарження оцінок (апеляції).

5.4 **У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

Активізувати популяризацію доброчесності з метою формування внутрішньої культури доброчесності

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 **Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

Незважаючи на те, що персонал, задіяний до викладання дисциплін ОП відповідає їх професійній кваліфікації, що підтверджується академічною освітою та практичним досвідом попередньої роботи окремих НПП у галузі туризму, однак значній частині викладацького складу потрібно підвищити публікаційну активність відповідно до дисциплін, які викладають. Зокрема, Балабанець А.В., не має публікацій щодо Управління туристичними дистанціями, Осипенко К.В. не має публікацій з Міжнародного туризму, а Скарга О.О. має значно більше підстав викладати цю дисципліну, у Кислової Л.А. відсутні публікації з Бренд-менеджменту у туризмі. Про це йшлося і під час першої акредитації у 2019 році. Рекомендація: привести у відповідність свої публікації до дисциплін, які викладаються; збільшити кількість фахових публікацій викладачів ОП

6.2 **Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми**

Вимоги до кандидатів на посаду викладачів вимагають більшої прозорості у контексті повного оприлюднення вимог до кандидатів на сайті ЗВО; конкретизація конкурсних вимог до персоналу за рахунок таких вимог, як досвіду роботи за фахом, диплом за якою спеціальністю, для викладання яких ОК тощо.

6.3 **Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Пропонуємо розробити механізм оцінювання професійної майстерності та включення цих результатів до загальних рейтингів викладачів. Враховувати це при конкурсному відборі на заміщення вакантних посад викладачів або в системі преміювання. Також підвищити наукову публікаційну активність НПП відповідно до дисциплін, які вони викладають.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відсутність конфліктних ситуацій, а отже й відсутність практики та алгоритмів їх вирішення. Дігностовано низьку поінформованість здобувачів вищої освіти щодо цполітики та процедур вирішення різних видів конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Система забезпечення якості потребує розроблення документів та їх реалізації щодо виявлення недоліків в ОП та механізмів їх урахування (зауваження стейкхолдерів)

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. При перегляді та удосконаленні ОП "Туризм", з метою посилення унікальності та конкурентоспроможності, рекомендовано на системній основі залучати здобувачів вищої освіти до розроблення ОП, при цьому запропонувати організаційний механізм залучення їх на другому (магістерському) рівні вищої освіти. 2. Оновити Положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм з обов'язковим оновленням ОП раз на 2 роки

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Для удосконалення механізму формування індивідуальної траєкторії навчання рекомендовано для здобувачів забезпечити вибір навчальних дисциплін не тільки з каталогу селективних дисциплін, а із інших ОП (підрозділів ЗВО). 2. Доцільно б було доповнити навчальний план навчальною дисципліною – "Туризмологія". 3. Доцільно запровадити міжнародну практику для студентів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Рекомендовано популяризувати неформальну освіту серед здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників, ознайомившись з кращими практиками визнання результатів неформальної освіти в інших ЗВО та поширити у себе. 2. Рекомендовано дослідити кращі вітчизняні практики і визначити можливості для започаткування академічної мобільності здобувачів вищої освіти ОП. 3. На період карантину - рекомендовано здійснювати інтернаціоналізацію діяльності у межах існуючих міжнародних угод через використання дистанційних платформ.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Сприяти підвищенню знань здобувачів вищої освіти з проектного менеджменту, психології та внутрішнього туризму шляхом включення їх до навчальних планів (формальна освіта) або через неформальну освіту (курси, тренінги тощо). 2. Створити сприятливі умови для участі здобувачів вищої освіти у наукових заходах (конкурсах НДР, міжнародних проектах стажування та навчання).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Розробити інструкцію (положення) щодо вирішення конфліктних ситуацій на будь-яких рівнях та її оприлюднити на сайті ЗВО, з метою інформування студентів про можливість оскарження результатів іспитів або вирішення будь-яких конфліктних ситуацій. 2. Заохочення здобувачів вищої освіти до академічної доброчесності, популяризація політики доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Забезпечити наукову публікаційну активність (видання кат.А та Б) НПП ОП відповідно до дисциплін, які вони викладають. 2. Рекомендовано забезпечити систематичне фахове стажування (підвищення кваліфікації) НПП ОП відповідно до дисциплін, які вони викладають. 3. Стимулювати педагогічну майстерність та продуктивність праці персоналу через впровадження оцінювання її та включення цих результатів до загальних рейтингів викладачів, використовуючи зворотній зв'язок із здобувачами вищої освіти. Врахувати це при конкурсному відборі на заміщення вакантних посад викладачів або в системі преміювання. 4. Продовжувати та розширювати практику участі НПП у міжнародних проектах обміну досвідом, стажування та підвищення кваліфікації.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Проводити роз'яснювальну роботу щодо прав здобувачів у разі виникнення конфліктних ситуацій, а також формалізації алгоритму їх дій (розроблення відповідного внутрішнього нормативного документу з деталізацією різновидів конфліктів, методів вирішення та заходів з недопущення конфліктів).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Оновлювати посилання на анкети для опитування в усіх соціальних мережах, а також публікувати результати проведених опитувань. 2. Проводити інформаційну кампанію щодо розвитку soft skills.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Активно та систематично залучати роботодавців та випускників до розробки ОП, шляхом проведення періодичного опитування та постійного запрошення на засідання групи забезпечення. 2. Забезпечити розміщення офіційному веб-сайті проект ОП з метою одержання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БОСОВСЬКА МИРОСЛАВА ВЕЛІКСІВНА